

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2015. május

– kivonat –

Készítette:

az
Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízjelző és Vízrajzi Főosztály

Vízrajzi Monitoring Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2015. május 8.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

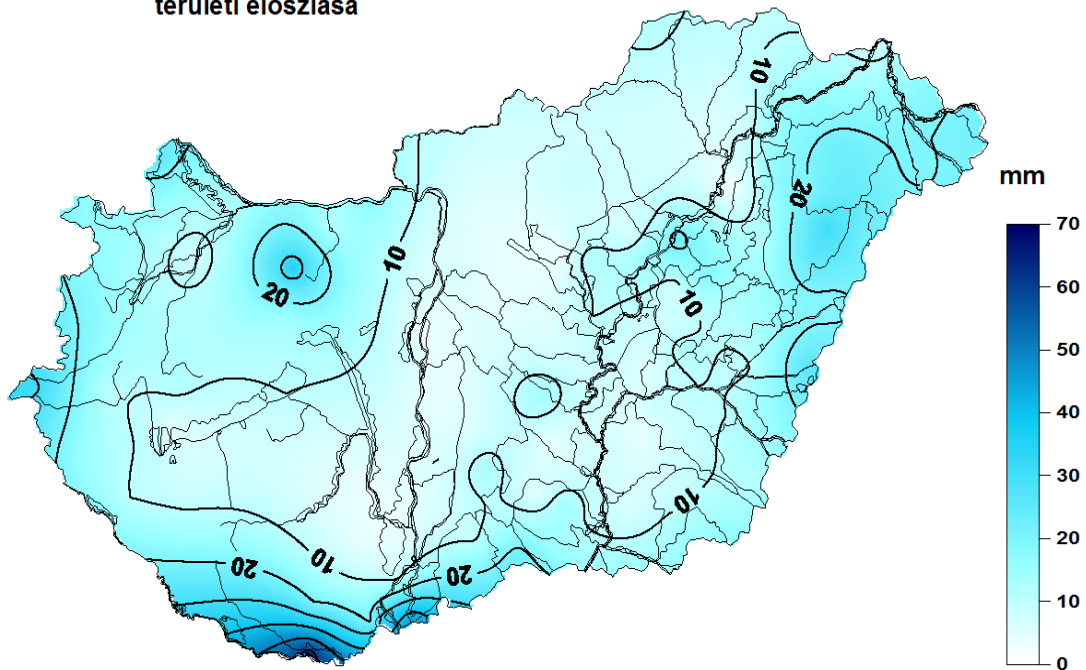
Csapadék

2015 áprilisában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 2 mm (Folyás, Ráckeve) és 63 mm (Drávaszabolcs) között alakult, az országos területi átlagérték 12 mm volt, ami 33 mm-rel (73%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) április havi átlagánál.

Áprilisban – Drávaszabolcs térségének kivételével – a csapadék mennyisége elmaradt az átlagtól.

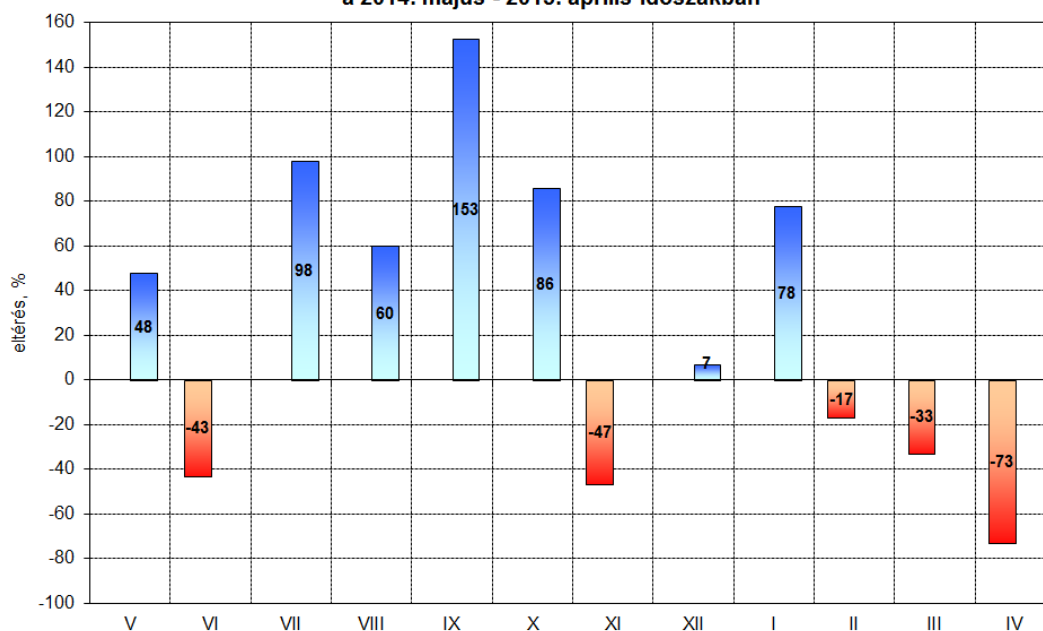
Országos áttekintésben az áprilisi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (59 mm) Kékestető, a legnagyobb csapadéktöbblet (13 mm) Drávaszabolcs állomáson fordult elő.

A 2015. április havi csapadékösszeg területi eloszlása

Az alábbi szövegközi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének átlagtól való relatív eltérését.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2014. május - 2015. április időszakban

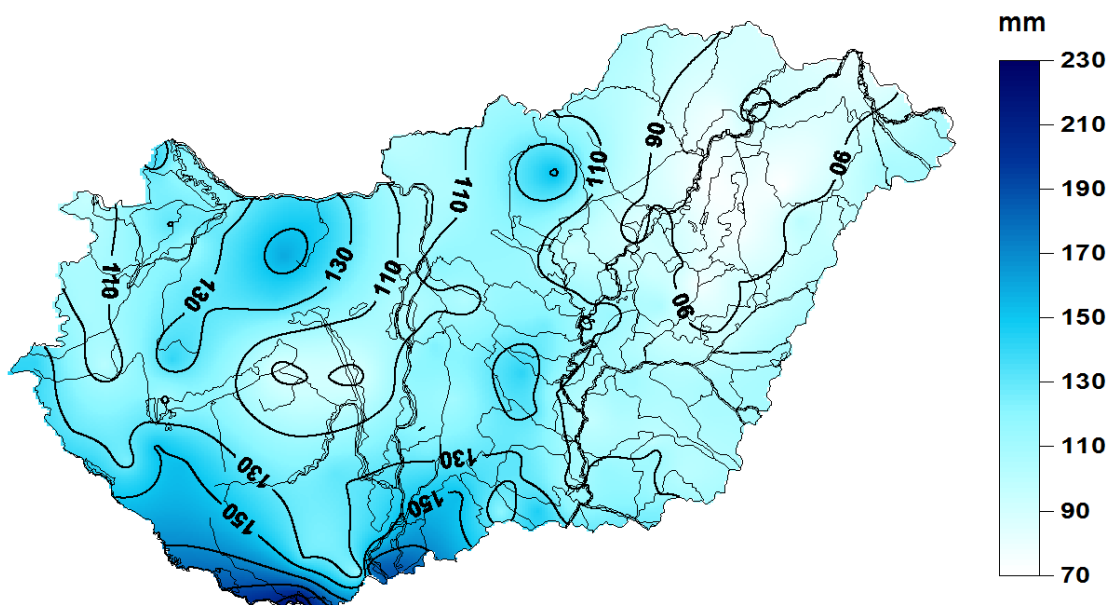

A 2015. január-április időszakban lehullott csapadék mennyisége 71 mm (Újfehértó) és 223 mm (Drávaszabolcs) között alakult, az országos területi átlagérték 113 mm volt, ami az időszakos átlagnál 23 mm-rel (mintegy 17%-kal) alacsonyabb.

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb négyhavi csapadéktöbblet (20-61 mm) a Dráva mentén és a Duna-Tisza köze délnyugati részén a Bácskai-lőszhát területén jelentkezett. A január-április időszakban az átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (60-78 mm) a Beregi-síkon fordult elő.

Az átlaghoz viszonyított legnagyobb négyhavi csapadéktöbblet (61 mm) Drávaszabolcs, a legnagyobb csapadékhiány (78 mm) Barabás állomáson jelentkezett.

A 2015. január-április havi csapadékösszeg területi eloszlása

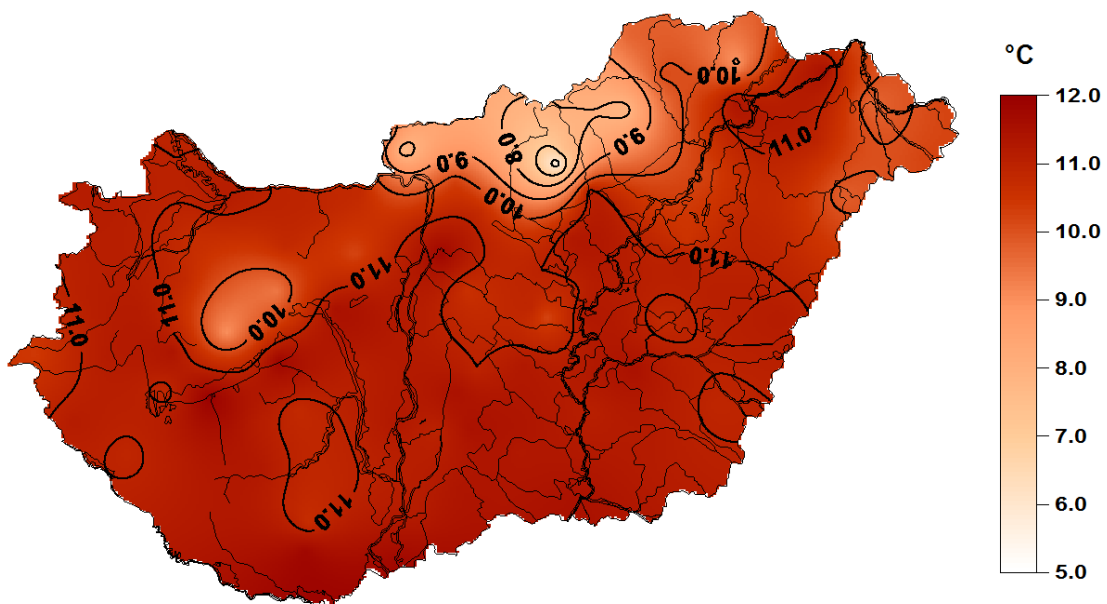
Léghőmérséklet

Az április havi középhőmérséklet $-5,6^{\circ}\text{C}$ (Kékestető) és $12,0^{\circ}\text{C}$ (Fonyód) között alakult, az országos területi átlagérték $10,7^{\circ}\text{C}$ volt, ami $0,5^{\circ}\text{C}$ -kal magasabb az átlagnál.

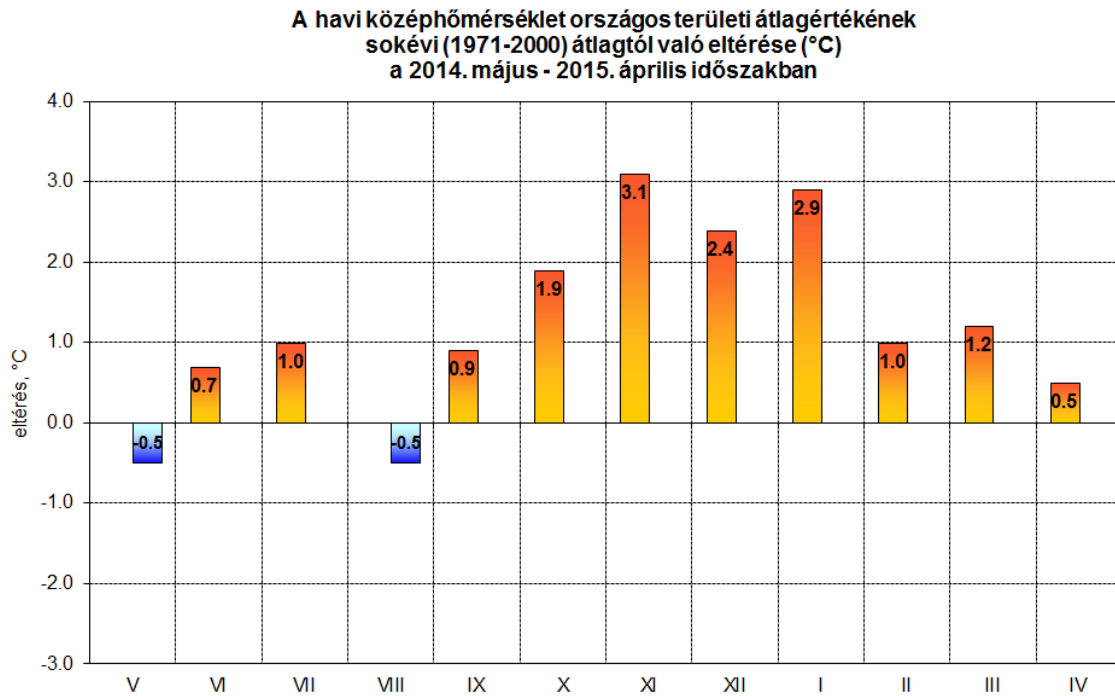
A havi középhőmérséklet az ország területének túlnyomó részén elérte, illetve meghaladta az áprilisi átlagot.

Országos áttekintésben az átlagos április havi középhőmérséklethez képest a legnagyobb pozitív eltérés ($1,5^{\circ}\text{C}$) Szombathely, a legnagyobb negatív eltérés ($0,9^{\circ}\text{C}$) Tésa állomáson fordult elő.

A 2015. április havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének átlagtól való eltérését.

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma április végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen alacsonyabb volt. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát síkvidékeink területi átlagában az 20-40% közötti telítettségi értékek jellemezték.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalmát síkvidékeken április végén – a Nyírség egyes közzeteinek kivételével – az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen alacsonyabb (60% körüli) telítettségek jellemezték.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest számottevően nem változott, jellemzően 80-100%-os telítettségi értékek fordultak elő.

Talajvíz

Áprilisban a síkvidéki tájak többségén csökkent a tárolt talajvízkészlet, illetve a talajvízszint. Mértéke jellemzően 0-15 cm között alakult, azonban a Dráva-menti síkság területén kisebb körzetben 50 cm-t meghaladó csökkenés mutatkozott. A Duna-Tisza köze magasabb térszínein, a Bodrogyóközben, a Hajdúság, a Hortobágy és a Dél-Hajdúság területén, valamint a Szigetközben és a Marcal-völgy északi részén 0-10 cm közötti (egy-egy kisebb körzetben ezt meghaladó) emelkedés következett be.

Az 1971-2000. közötti időszak április hónapjai átlagértékénél alacsonyabb talajvízállás jellemezte a Kisalföld és a Duna-Tisza köze területének csaknem egészét, az Északi-

középhegység előterét, a Nagykunság északkeleti részét, továbbá a Felső-Tisza vidék területét. Legnagyobb (200-300 cm, helyenként azt meghaladó) eltérések a Duna-Tisza köze északnyugati és délkeleti körzeteiben, a déli országhatár mellett és a Mátra előterében mutatkoztak. A Felső-Tisza vidéken és a Mosoni-síkság északi részén 100-200 cm közötti, a Kisalföld jelentős részén, a Dél-Mezőföldön, a Duna-Tisza köze alacsonyabb térszínein, a Hortobágy, a Tiszafüred-Kunhegyesi- és a Körösmenti-sík területén 0-100 cm eltérés alakult ki. A viszonyítási időszaknál magasabb talajvízszintek a dunántúli síkvidékeken, a Duna-Tisza köze peremvidékén, a Tisza Kisköre-déli országhatár közötti völgsíkján és a Tiszántúl déli felén jelentkeztek.

Magyarország síkvidékei országos területi átlagában a talajvíztükör 2015. április hónapban az 1971-2000. közötti időszak április havi átlagértéknél 15-20 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2015 áprilisában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 119,72 millió m³ volt, ami 86,61 millió m³-rel (42%-kal) maradt el az előző havi értéktől. Az április havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán 6 VÍZIG működési területén fordult elő belvízelöntés. A megfigyelt elöntések maximális kiterjedése országos összesítésben 25751 ha volt.

Az átlagosnál szárazabb időjárás és a vízelvezetések együttes hatására az elöntések által érintett terület jelentősen csökkent, a 2015. május 7-i adatok szerint országos összesítésben 370 ha volt.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2015 áprilisában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 5,18 millió m³-rel (6%-kal) csökkent).

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2015. április 13-án kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a május átlagosnál melegebb és átlagosan csapadékos, a június átlagosnál kissé melegebb és átlagosan csapadékos, a július átlagosnál kissé melegebb és átlagosan csapadékos lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

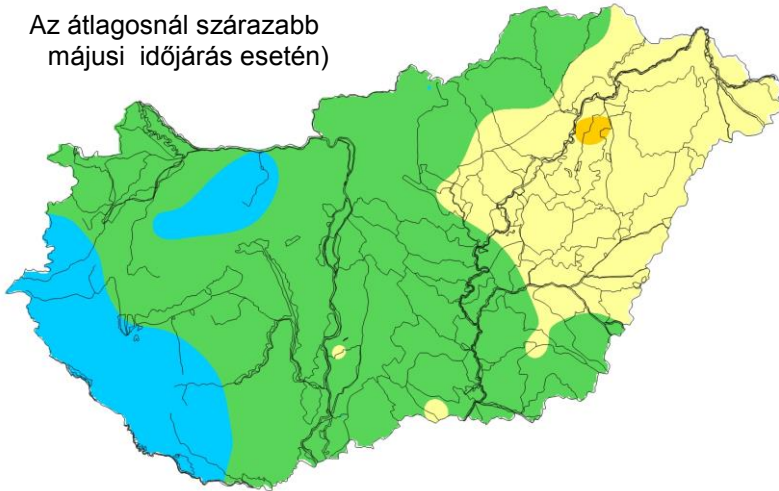
Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
május	15,3 – 16,8 (15,6)	40 – 85 (61)
június	18,0 – 19,5 (18,6)	55 – 100 (75)
július	19,8 – 21,8 (20,4)	45 – 75 (64)

Az OMSZ 2015. május 8-án kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban mérsékeltén változékony kora nyári időjárásra lehet számítani. Az időszak első és utolsó harmadában többfelé várható eső, de ennek mennyisége területi átlagban várhatóan nem éri el a 10 mm/nap értéket. A hőmérséklet az időszak túlnyomó részében az időszakos átlag közelében valószínű, átmeneti lehűlés a jövő hét elején és legvégén várható.

Májusban az ország nagy részén átmeneti vízháztartási helyzet lesz jellemző. A legszárazabb vízháztartási állapot Debrecen és Nyíregyháza térségében, a legnedvesebb vízháztartási helyzet a Nyugat-Dunántúl területén valószínű.

Az alábbi ábrákon három időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a vízháztartási helyzet várható májusi alakulását.

Az átlagosnál szárazabb
májusi időjárás esetén)

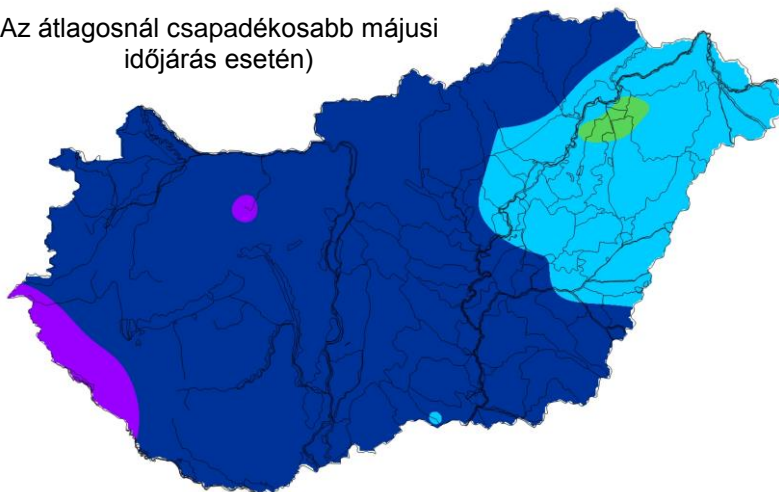
Átlagosan csapadékos
májusi időjárás esetén)

GVM

Az átlagosnál csapadékosabb májusi
időjárás esetén)

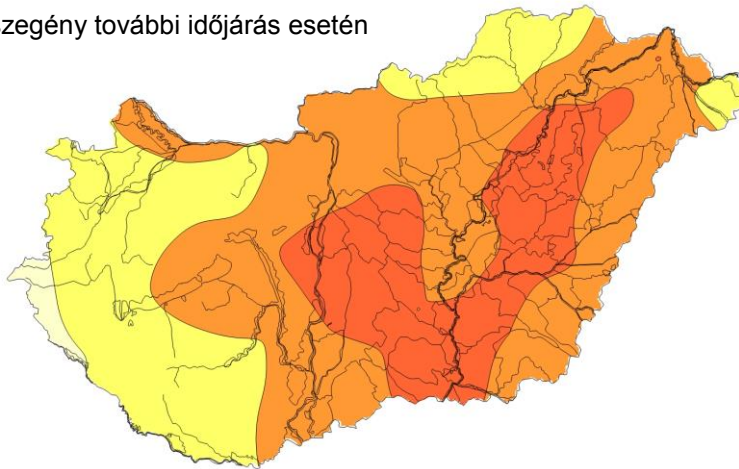

A továbbiakban a mezőgazdasági év aszályosságát döntően a három nyári hónap (június, július, augusztus) csapadékossága fogja meghatározni. Amennyiben ez az időszak csapadékszegény és meleg lesz, az aszály erős fokozata az alföldi területek nagy részén kialakulhat, leginkább a Duna-Tisza-közi térségben és a Tiszántúl jelentős részén számíthatunk erre.

Átlagos további időjárás esetén – a Nyugat-Dunántúl és egyes északi országhatár menti területek kivételével – enyhe aszályra lehet számítani. A mérsékelt aszály határát megközelítő állapot a Duna-Tisza köze és a Dél-Alföld területén valószínűsíthető.

Az alábbi ábrákon két időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük az aszályhelyzet várható alakulását.

Csapadékszegény további időjárás esetén

Átlagosan csapadékos további időjárás esetén

